

Οι Επιστολές του Παύλου από τη φυλακή

Μάθημα 4^ο Παύλος και Φιλήμονας

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

II. ΠΛΑΙΣΙΟ

A. ΑΤΟΜΑ

1. Φιλήμονας

....μαζί με τον Ονήσιμο, τον πιστό κι αγαπητό αδερφό, το συμπατριώτη σας (Κολοσσαείς 4:9).

Συνεργάτης του Παύλου στη διακονία του Ευαγγελίου. Επίσης, αναφέρεται ότι στο σπίτι του συναθροίζοταν η εκκλησία.

Φαίνεται ότι ο Παύλος γνωριζόταν από παλιά με τον Φιλήμονα και οι δύο άντρες είχαν δεθεί με δυνατή φιλία.

Εγώ ο Παύλος το γράφω με το ίδιο μου το χέρι, εγώ θα σου το ξεπληρώσω. Για να μη σου πω ότι εσύ μου χρωστάς περισσότερα – τον ίδιο τον εαυτό σου (Προς Φιλήμονα εδάφιο 19).

Γεγονός είναι ότι ο Φιλήμονας χρωστούσε πολλά στον Παύλο.

Συνάμα, ετοιμάσέ μου και φιλοξενία, γιατί ελπίζω ότι οι προσευχές σας θα έχουν ως αποτέλεσμα να έρθω πάλι κοντά σας (Προς Φιλήμονα 22).

Η αλήθεια είναι ότι δεν γνωρίζουμε πραγματικά πώς γνωρίστηκαν ο Παύλος και ο Φιλήμονας. Αυτό που μπορούμε, όμως, να πούμε με βεβαιότητα είναι ότι οι δύο άντρες γνωρίζονταν πολύ καλά.

2. Ονήσιμος

Ο Ονήσιμος ήταν δούλος του Φιλήμονα και ουσιαστικά ήταν μέλος της οικογένειάς του. Αλλά αντίθετα από τον κύριό του, ο Ονήσιμος δεν ήταν πιστός, τουλάχιστον στην αρχή.

Σε παρακαλώ για τον Ονήσιμο, το παιδί μου, που εδώ στη φυλακή μου το γέννησα στη νέα πίστη... αυτόν που είναι τα ίδια μου τα σπλάχνα Σ' εμένα είναι πράγματι πολύ αγαπητός (προς Φιλήμονα 10-16).

Ο Παύλος αναφέρεται στον Ονήσιμο ως το «παιδί» του, γιατί τον είχε φέρει στην πίστη του Χριστού και έτρεφε πατρικά αισθήματα γι' αυτόν.

3. Μάρτυρες

Ο Παύλος αναφέρει και άλλους Κολοσσαείς στην Επιστολή προς Φιλήμονα: την Απφία, τον Άρχιππο και τον Επαφρά.

Προς τον αγαπητό συνεργάτη μας Φιλήμονα... καθώς και στην αγαπητή Απφία, στον Άρχιππο, που αγωνίζεται τον ίδιο μ' εμάς αγώνα, και στην εκκλησία που συναθροίζεται στο σπίτι σου (Προς Φιλήμονα 1-2).

Σε ασπάζονται ο Επαφράς, που είναι φυλακισμένος μαζί μου για τον Ιησού Χριστό, ο Μάρκος, ο Αρίσταρχος, ο Δημάς και ο Λουκάς, οι συνεργάτες μου (Προς Φιλήμονα 23-24).

Ο Παύλος προσδοκά ότι θα εξυπηρετήσουν ως μάρτυρες στην εκκληση του προς το Φιλήμονα για χάρη του Ονήσιμου.

Ο Επαφράς είχε έντονο ενδιαφέρον να δει τον Φιλήμονα να ανταποκρίνεται θετικά στην έκκληση του Παύλου.

B. ΤΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Αυτός που κάποτε σου ήταν άχρηστος...(Προς Φιλήμονα 11)

Το όνομα «Ονήσιμος» στα αρχαία Ελληνικά σημαίνει «χρήσιμος» ή «επικερδής». Αλλά ο Ονήσιμος είχε αποδειχτεί άχρηστος και μη επικερδής δούλος.

Ο Ονήσιμος είχε πιθανόν προκαλέσει σημαντική οικονομική ζημιά στον Φιλήμονα.

Κι αν σε ζημίωσε ή σου χρωστάει κάτι, χρέωσε το σ' εμένα (προς Φιλήμονα 18).

Σύμφωνα με τον ρωμαϊκό νόμο, οι κύριοι είχαν το δικαίωμα να τιμωρούν αυστηρά τους δούλους τους, ακόμα και χτυπώντας τους. Ο Ονήσιμος φοβόταν τόσο πολύ την οργή του Φιλήμονα, που το έσκασε από το σπίτι του.

Ίσως μάλιστα γι' αυτό απομακρύνθηκε από σένα ο Ονήσιμος προσωρινά: για να τον πάρεις πίσω για πάντα (Προς Φιλήμονα 15).

Ο Θεός επέτρεψε αυτήν την κατάσταση, γιατί είχε ένα θετικό σχέδιο.

Ο νόμος επίσης επέτρεπε στους δούλους να φεύγουν προσωρινά από τους κυρίους τους, με σκοπό να βρουν έναν συνήγορο ή διαμεσολαβητή.

Αν ο Ονήσιμος έφυγε με σκοπό να ζητήσει από τον Παύλο να γίνει ο συνήγορος ή διαμεσολαβητής του, τότε δεν ήταν φυγάς.

Γ. ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ

1. Αίτημα του Ονήσιμου

Σύμφωνα με κάποιους μελετητές, αυτό που αναζητούσε ο Ονήσιμος ήταν να ξεκινήσει μια καινούρια ζωή και ότι τυχαία συνάντησε τον Παύλο.

Έχουμε στη Γραφή κάποιες λεπτομέρειες που υποδηλώνουν ότι ο Ονήσιμος αναζήτησε τον Παύλο για να του ζητήσει να διαμεσολαβήσει για χάρη του στον Φιλήμονα.

- Θα πρέπει να γνώριζε που ήταν ο Παύλος – Η εκκλησία των Κολοσσών είχε χρηματοδοτήσει τη μετάβαση του Επαφρά εκεί για να φροντίσει τον Παύλο.
- Αναζήτησε τον Παύλο, ώστε να έχει μια συνάντηση μαζί του.
- Αναζήτησε την συνηγορία του Παύλου.

Σας χαιρετάει ο συμπατριώτης σας ο Επαφράς, δούλος του Χριστού. Αυτός αδιάκοπα μοχθεί για σας με τις προσευχές του, ώστε να είστε τέλειοι και να εκπληρώνετε σε όλα το θέλημα του Θεού. Σας βεβαιώνω ότι έχει πολύ ζήλο για σας, καθώς και για τους Χριστιανούς της Λαοδίκειας και της Ιεράπολης (Κολοσσαείς 4: 12-13).

Ο Παύλος έγραψε στον Φιλήμονα, αφού ήδη ο Ονήσιμος τού είχε γίνει ιδιαίτερα αγαπητός:

- Ο Παύλος επισημαίνει ότι ο ίδιος είχε οδηγήσει τον Ονήσιμο στην πίστη του Χριστού
- Ο Ονήσιμος τον είχε υπηρετήσει στη φυλακή.

2. Η συναίνεση του Παύλου

Η τιμωρία του Ονήσιμου αποτελούσε το νόμιμο δικαίωμα του Φιλήμονα, έτσι αν ο Παύλος επρόκειτο να υπερασπιστεί τον Ονήσιμο, θα έπρεπε να το κάνει στηριζόμενος στο έλεος.

Γιατί είναι στην υπηρεσία του Θεού για το καλό σου. Αν όμως κάνεις το κακό, να φοβάσαι, γιατί η εξουσία δεν κρατάει χωρίς λόγο το σπαθί. Το Θεό υπηρετεί και γίνεται όργανο της οργής του, για να τιμωρήσει όποιον κάνει το κακό (Ρωμαίους 13:4).

Άνθρωποι εξουσίας καλούνται να επιβάλλουν τις ποινές που αρμόζουν σε κάθε παράπτωμα, γιατί αυτό είναι το σωστό που πρέπει να κάνουν.

Ο Ονήσιμος έμεινε αρκετό χρόνο με τον Παύλο, ώσπου να τον πείσει για τις καλές του προθέσεις. Στο διάστημα αυτό:

- Ο Παύλος δίδαξε το ευαγγέλιο στον Ονήσιμο
- Το Άγιο Πνεύμα τον οδήγησε στην πίστη του Χριστού.

Ο Ονήσιμος θα μπορούσε να μείνει με τον Παύλο, χωρίς να θεωρείται φυγάς.

- Ηθικά, αυτό δεν θα ήταν η καλύτερη λύση.
- Οι Χριστιανικές αρετές της φιλάνθρωπίας και της συμφιλίωσης απαιτούσαν την επιστροφή του στον Φιλήμονα.

Σου τον στέλνω λοιπόν πίσω – αυτόν που είναι τα ίδια μου τα σπλάχνα. Ήθελα να τον κρατήσω κοντά μου ... Χωρίς τη συγκατάθεσή σου όμως δεν θέλησα τίποτα να κάνω, γιατί δε θέλω να σε αναγκάσω να μου κάνεις αυτό το καλό. Προτιμώ να το κάνεις με τη θέλησή σου... Σ' εμένα είναι πράγματι πολύ αγαπητός, πολύ περισσότερο θα είναι σ' εσένα και ως άνθρωπος και ως χριστιανός (προς Φιλήμονα 12-16).

III. ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ

Είναι η μόνη παύλεια επιστολή που δεν εστιάζει στο θέμα της διδασκαλίας. Εδώ ο Παύλος δεν λειτουργεί ως δάσκαλος αλλά ως διαμεσολαβητής.

Η επιστολή αυτή είναι η πλέον προσωπική επιστολή του Παύλου, στην οποία εκφράζει το πολύ μεγάλο του ενδιαφέρον για τον Ονήσιμο αλλά και τον Φιλήμονα, από τον οποίο ζητά μια χάρη βασισμένος στη φιλία τους.

A. ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ο Παύλος είναι ο βασικός συγγραφέας της επιστολής. Η επιστολή προέρχεται και από τον Τιμόθεο.

Αναφέρει τον Φιλήμονα ως τον κύριο αποδέκτη της επιστολής και τα ονόματα ορισμένων άλλων πιστών που θα λειτουργούσαν ως μάρτυρες για το περιεχόμενο της επιστολής.

B. ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑ

Ο Παύλος ευχαριστεί τον Θεό για τους πολλούς διαφορετικούς τρόπους με τους οποίους ο Φιλήμονας είχε ευλογήσει τους πιστούς στις Κολοσσές.

Ακούω για την αγάπη που δείχνεις σε όλους τους χριστιανούς... η αγάπη σου μου έδωσε μεγάλη χαρά και ενθάρρυνση αδερφέ. Επίσης ανακουφίστηκαν οι καρδιές των πιστών χάρη σ' εσένα (προς Φιλήμονα 4-7).

Ως εκλεκτοί λοιπόν του Θεού, αγιασμένοι και αγαπημένοι του, αποκτήστε φιλευσπλαχνία, καλοσύνη, ταπεινοφροσύνη, πραότητα, μακροθυμία. Να ανέχεστε με υπομονή ο ένας τον άλλο, και να συγχωρείτε ο ένας τον άλλο, κάθε φορά που δημιουργούνται παράπονα ανάμεσά σας. Όπως ο Χριστός σας συγχώρησε τα παραπτώματα, έτσι να κάνετε κι εσείς μεταξύ σας. Πάνω απ' όλα, να έχετε αγάπη, που είναι ο σύνδεσμος όλων και οδηγεί στην τελειότητα (Κολοσσαείς 3:12-14).

Ο Θεός αγαπά και συγχωρεί όλους τους πιστούς. Ο Παύλος ενθαρρύνει τους Κολοσσαείς:

- Να δείχνουν την ίδια αγάπη ο ένας προς τον άλλο
- Να ανέχονται ο ένας τον άλλο με αγάπη, όταν αδικούνται
- Να συγχωρούν μάλλον παρά να απαιτούν ικανοποίηση

Γ. ΤΟ ΑΙΤΗΜΑ ΤΟΥ ΠΑΥΛΟΥ

1. Ο Παύλος ως υπερασπιστής

Γι' αυτό, παρ' όλη την εξουσία που έχω από το Χριστό να σε προστάζω τι πρέπει να κάνεις, προτιμώ στο όνομα της αγάπης να σε παρακαλέσω. Εγώ, λοιπόν, ο Παύλος, έτσι που είμαι προχωρημένος στα χρόνια και τώρα μάλιστα

φυλακισμένος για τον Ιησού Χριστό, σε παρακαλώ για τον Ονήσιμο το παιδί μου, που εδώ στη φυλακή μου το γέννησα στη νέα πίστη (Προς Φιλήμονα 8-10).

Ο Παύλος είχε την εξουσία να διατάξει τον Φιλήμονα να κάνει το σωστό. Αντί όμως να ενεργήσει έτσι, έγραψε στον Φιλήμονα με τρόπο που προκάλεσε τη συμπάθεια και το ενδιαφέρον του.

Ο Παύλος μιλά σαν ένας αδύναμος, ηλικιωμένος άνθρωπος που έχει ανάγκη βοήθειας.

Οι επιστολές του είναι αυστηρές και δυνατές, ενώ η προσωπική του παρουσία είναι ασθενική και ο προφορικός του λόγος τιποτένιος (Β' Κορινθίους 10:10).

Να υπάρχει μεταξύ σας το ίδιο φρόνημα που είχε κι ο Ιησούς Χριστός, ο οποίος,... τα απαρνήθηκε όλα, πήρε δούλου μορφή ... ταπεινώθηκε θεληματικά υπακούοντας μέχρι θανάτου- και μάλιστα θανάτου σταυρικού (Φιλιππησίους 2:5-8).

Ο Παύλος όμως ήθελε ο Φιλήμονας να ανταποκριθεί στην κατάσταση αυτή με γνήσια χριστιανική αγάπη. Μέσω:

- Της συμπόνιας προς έναν φυλακισμένο, ηλικιωμένο άνθρωπο
- Της συμπόνιας προς τον νέο αδερφό εν Χριστώ, ο οποίος τον υπηρετούσε.

2. Ο Ονήσιμος ως ικέτης

Αυτός που κάποτε σου ήταν άχρηστος, τώρα είναι χρήσιμος σ' εμένα και σ' εμένα... Ήθελα να τον κρατήσω κοντά μου, ώστε να με διακονεί αντί για σένα, τώρα που είμαι στη φυλακή επειδή κηρύττω το ευαγγέλιο (προς Φιλήμονα 11-13).

Ο Παύλος εξήγησε τη σχέση μεταξύ του Ονήσιμου και του Παύλου.

Λογοπαίγνιο στην επιστολή προς Φιλήμονα 11-13:

- Ο Ονήσιμος ήταν *άχρηστος* (δηλαδή όχι χρήσιμος)
- Όταν ήταν *άχριστος* (δηλαδή χωρίς Χριστό)
- Έγινε όμως *εύχρηστος* (δηλαδή πολύ χρήσιμος)
- Όταν δέχτηκε τον Χριστό ως Κύριό του.

Ο Ονήσιμος είχε πάρει τη θέση του Φιλήμονα και διακονούσε αντί γι' αυτόν τον Παύλο.

Σου τον στέλνω λοιπόν πίσω (Προς Φιλήμονα 12).

Ο Ονήσιμος επέστρεψε στις Κολοσσές για να ζητήσει έλεος από τον Φιλήμονα:

- Ελπίζοντας να συμφιλιωθεί μαζί του
- Ελπίζοντας να αποκτήσει την ελευθερία του

3. Ο Φιλήμονας ως κύριος

Ο Φιλήμονας είχε εξουσία πάνω στον Ονήσιμο.

Χωρίς τη συγκατάθεσή σου όμως δεν θέλησα τίποτε να κάνω, γιατί δε θέλω να σε αναγκάσω να μου κάνεις αυτό το καλό. Προτιμώ να το κάνεις με τη θέλησή σου (προς Φιλήμονα 14).

Ο Παύλος ήθελε ο ίδιος ο Φιλήμονας να επιλέξει και να κάνει το σωστό.

Πίστευε ότι μια οικειοθελής συμφιλίωση μεταξύ των δύο ανδρών θα δυνάμωνε περισσότερο την αδελφική τους σχέση εν Χριστώ.

Η αγάπη σου μου έδωσε μεγάλη χαρά κι ενθάρρυνση, αδερφέ. Επίσης ανακουφίστηκαν οι καρδιές των πιστών χάρη σ' εσένα. Γι' αυτό, παρ' όλη την εξουσία που έχω από το Χριστό να σε προστάζω τι πρέπει να κάνεις, προτιμώ στο όνομα της αγάπης να σε παρακαλέσω (προς Φιλήμονα 7-9).

3. Ο Θεός ως κυρίαρχος

Ο Παύλος αξιολογεί το μεγαλύτερο καλό που ο Θεός θα μπορούσε να βγάλει από την αμαρτία του Ονήσιμου, αν ο Φιλήμονας απαντούσε με ευμένεια στο αίτημά του.

Ίσως μάλιστα γι' αυτό απομακρύνθηκε από σένα ο Ονήσιμος προσωρινά: για να τον πάρεις πίσω για πάντα. Όχι πια ως δούλο – ως αγαπητό αδερφό. Σ' εμένα είναι πράγματι πολύ αγαπητός, πολύ περισσότερο θα είναι σ' εσένα και ως άνθρωπος και ως χριστιανός (προς Φιλήμονα 15-16).

Ο Παύλος υπονοεί ότι ο Θεός είχε ενορχηστρώσει έτσι τα γεγονότα ώστε ο Φιλήμονας και ο Ονήσιμος να έρθουν σε σύγκρουση:

- Στη συνέχεια να αναγκαστεί ο Ονήσιμος να ζητήσει την υπεράσπιση του Παύλου
- Ο Ονήσιμος να έρθει στην πίστη του Χριστού
- Ο Ονήσιμος να συμφιλιωθεί με τον Φιλήμονα ως ισότιμος με αυτόν εν Χριστώ

4. Το αίτημα

Ο Παύλος ζητά από τον Φιλήμονα να συγχωρήσει τον Ονήσιμο.

Ο Παύλος προσφέρει τον ίδιο του τον εαυτό ως αντικαταστάτη τού Ονήσιμου, σε περίπτωση που ο Φιλήμονας επέλεγε να απαιτήσει πληρωμή ή αποζημίωση από τον δούλο του.

Αν, λοιπόν, με θεωρείς φίλο σου, δέξου τον σαν να ήμουν εγώ. Κι αν σε ζημιώσει ή σου χρωστάει κάτι, χρέωσέ το σ' εμένα (προς Φιλήμονα 17-18).

Ο Παύλος στέκεται μπροστά από τον Ονήσιμο, ως πατέρας και προστάτης του:

- Στέκεται ως ασπίδα, για να προστατεύσει τον Ονήσιμο από τον Φιλήμονα
- Αναφέρει όλους τους πιθανούς λόγους για τους οποίους ο Φιλήμονας θα έπρεπε να δείξει έλεος ουσιαστικά χάριν του Παύλου.

Ναι, αδερφέ μου, ας πάρω κι εγώ κάτι από σένα για χάρη του Κυρίου. Ανακούφισε την καρδιά μου στ' όνομα του Χριστού(προς Φιλήμονα 20).

Ίσως μάλιστα γι' αυτό απομακρύνθηκε από σένα ο Ονήσιμος προσωρινά: για να τον πάρεις πίσω για πάντα. Όχι πια ως δούλο, αλλά παραπάνω από δούλο – ως αγαπητό αδερφό (προς Φιλήμονα 15-16).

Η χριστιανική πίστη δεν απαιτούσε οι Χριστιανοί κύριοι δούλων να ελευθερώσουν τους πιστούς δούλους τους.

- Η ελευθερία είναι προτιμότερη από τη δουλεία (Α' Κορ. 7:21).

- Η σχέση δούλου – κυρίου θα μπορούσε να λειτουργήσει με τρόπο σύμφωνο με το θέλημα του Θεού, και συγχρόνως να είναι επωφελής και για τις δύο πλευρές.
- Αντιμετώπιση της δουλείας με Χριστιανικό τρόπο.

Κι όσοι (δούλοι) έχουν πιστούς κυρίους, να μην τους καταφρονούν με τη δικαιολογία ότι είναι αδερφοί. Απεναντίας πρέπει να δουλεύουν περισσότερο, ακριβώς γιατί αυτοί δέχονται την ευεργεσία της πρόθυμης υπηρεσίας τους είναι πιστοί και αγαπητοί (Α΄ προς Τιμόθεο 6:2).

5. Εμπιστοσύνη

Ο Παύλος έχει την πεποίθηση ότι ο Φιλήμονας θα έκανε ό,τι του ζητούσε.

Όλα αυτά σου τα γράφω επειδή έχω εμπιστοσύνη ότι θα με υπακούσεις (Προς Φιλήμονα 21).

Η Γραφή δεν μας δίνει πληροφορίες για το πώς ανταποκρίθηκε ο Φιλήμονας στο αίτημα του Παύλου, ούτε μας λέει τι συνέβη στον Ονήσιμο.

Δ. ΤΕΛΙΚΟΣ ΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ

Ο Παύλος εκφράζει την προσδοκία ότι αρκετά σύντομα θα απελευθερωνόταν και ζητά από τον Φιλήμονα να του ετοιμάσει φιλοξενία.

Ο Επαφράς θα λειτουργούσε ως μάρτυρας εξ αποστάσεως, αναφορικά με την απόφαση που θα έπαιρνε ο Φιλήμονας στο θέμα του Ονήσιμου.

IV. ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

Η επιστολή του Παύλου προς Φιλήμονα μας δείχνει με ποιον τρόπο ο Παύλος εφάρμοσε τη θεολογία του στην ίδια του τη ζωή.

Η μεσολάβηση του Παύλου ανάμεσα στον Φιλήμονα και τον Ονήσιμο ανταποκρίνεται απόλυτα στη διδασκαλία του, την οποία βρίσκουμε σε άλλες επιστολές, ιδιαίτερα σε εκείνες προς Κολοσσαείς και Εφεσίους.

A. ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Ο Παύλος κάλεσε αρκετά άτομα για να ενθαρρύνουν τον Φιλήμονα να κάνει το σωστό.

Και να μη συμμετέχετε στα σκοτεινά κι ανώφελα έργα των άλλων, αλλά να τα ξεσκεπάσετε. Γι' αυτά που κάνουν εκείνοι στα κρυφά, είναι ντροπή ακόμα και να μιλάμε. Όταν όμως όλα αυτά έρχονται στο φως αποκαλύπτεται η αληθινή τους φύση. Γιατί ό,τι φανερώνεται γίνεται κι μ'αυτό φως... Προσέχετε, λοιπόν, καλά, πώς ζείτε. Μη ζείτε ως ασύνετοι, αλλά ως συνετοί (Εφεσίους 5:11-15).

Είναι συνετό, λοιπόν, να εκθέτουμε τη ζωή μας στο φως, δηλαδή στην κοινωνία της βασιλείας του φωτός, έτσι ώστε το γεγονός αυτό να μας εμποδίζει να αμαρτάνουμε.

Ο Κύριος στην Παλαιά Διαθήκη, χρησιμοποιούσε συχνά το κίνητρο της ντροπής, ώστε να κινητοποιήσει τον λαό Του να κάνει το σωστό.

- Αβακκούμ 2:16
- Ιεζεκιήλ 7:18

Με ατιμία θα κορεσθείς και όχι με δόξα... Ο Κύριος θα σου δώσει ν' αδειάσεις το ποτήρι της οργής του και τότε η ντροπή θα επισκιάσει τη δόξα σου (Αβακκούμ 2:16).

Όλοι τους θα ντυθούν στα πένθιμα και φρίκη θα τους διακατέχει. Η ντροπή θα είναι ζωγραφισμένη στα πρόσωπα όλων και θα' χουν ξυρισμένα τα κεφάλια τους σε ένδειξη πένθους (Ιεζεκιήλ 7:18).

Έτσι, ένας τρόπος για να υπάρχει λογοδοσία στην εκκλησία αναφορικά με αυτές τις αμαρτίες, θα ήταν οι πιστοί να ζουν σε στενή σχέση μεταξύ τους.

Το παράδειγμα του Παύλου στην επιστολή προς Φιλήμονα δίνει έμφαση στο γεγονός ότι οι Χριστιανοί θα πρέπει να δίνουν λόγο ο ένας στον άλλο, κυρίως μέσα από μια ευχάριστη συναναστροφή.

Να τραγουδάτε στις συνάξεις σας ψαλμούς και ύμνους και πνευματικές ωδές (Εφεσίους 5:19).

Πρέπει να είμαστε υπόλογοι ο ένας από τον άλλο μέσω της αμοιβαίας υποταγής που όλοι οι πιστοί πρέπει να αποδίδουν ο ένας στον άλλο.

Να υποτάσσετε ο ένας στον άλλο με φόβο Χριστού (Εφεσίους 5:21).

Η εκκλησία μπορεί να εμποδίσει την αμαρτία και να ενθαρρύνει τους πιστούς προς καλά έργα με:

- τη μη αποδοχή της αμαρτίας
- την προσφορά ενθάρρυνσης
- υποταγή στη σοφή συμβουλή των ηγετών της

B. ΕΥΣΠΛΑΧΝΙΑ

Ο Παύλος μας ενθαρρύνει να μιμηθούμε την ευσπλαχνία του Χριστού, μέσα από τη διδασκαλία και το παράδειγμά του στην επιστολή προς Φιλήμονα.

α. Καλοσύνη

Η αγάπη σου μου έδωσε μεγάλη χαρά κι ενθάρρυνση, αδερφέ. Επίσης ανακουφίστηκαν οι καρδιές των πιστών χάρη σε σένα... Προτιμώ στο όνομα της αγάπης να σε παρακαλέσω. Εγώ, λοιπόν, ο Παύλος, έτσι που είμαι προχωρημένος στα χρόνια και τώρα μάλιστα φυλακισμένος για τον Ιησού Χριστό (προς Φιλήμονα 7-9).

Του Χριστού είναι όλα και ο Χριστός τα διέπει όλα. Ως εκλεκτοί λοιπόν του Θεού, αγιασμένοι και αγαπημένοι του, αποκτήστε φιλευσπλαχνία[και] καλοσύνη (Κολοσσαείς 3:11-12).

Οι σύγχρονοι Χριστιανοί θα πρέπει να δείχνουν ευσπλαχνία και αγάπη για όλους στην εκκλησία και να ανταποκρίνονται στις ανάγκες τους με τον καλύτερο δυνατό τρόπο.

β. Διαμεσολάβηση

Η διαμεσολάβηση μπορεί να είναι κάτι απλό, όπως για παράδειγμα, έκφραση γνώμης χωρίς προσωπικό ρίσκο, που θα μπορούσε να επηρεάσει καταστάσεις υπέρ κάποιου.

Η διαμεσολάβηση μπορεί να έχει πιο έντονο χαρακτήρα, όπως να φθάσει στο σημείο να θυσιάσει κάποιος ακόμα και τη ζωή του, με σκοπό να υπερασπιστεί κάποιον που είναι ένοχος.

Αν, λοιπόν, με θεωρείς φίλο σου, δέξου τον σαν να ήμουν εγώ. Κι αν σε ζημίωσε ή σου χρωστάει κάτι, χρέωσέ το σ' εμένα...εγώ θα σου το ξεπληρώσω (προς Φιλήμονα 17-19).

Οι σύγχρονοι Χριστιανοί καλούνται να διαμεσολαβούν ο ένας υπέρ του άλλου.

Μιμηθείτε, λοιπόν, τον Θεό...να συμπεριφέρεστε με αγάπη κατά το πρότυπο του Χριστού, που μας αγάπησε κι έδωσε τη ζωή του για μας, προσφορά και θυσία που τη δέχεται ευχάριστα ο Θεός (Εφεσίους 5:1-2).

Γ. ΣΥΜΦΙΛΙΩΣΗ

Η συμφιλίωση είναι:

- Δημιουργία ενότητας και αγάπης εκεί που δεν υπήρχαν πριν
- Ριζωμένη στη συγχώρηση και το έλεος
- Συντηρείται με την υπομονή και τη μακροθυμία.

Ο Παύλος επέμεινε ότι και οι δύο και ο Φιλήμονας και ο Ονήσιμος έχουν την δέσμευση να:

- Αποκαταστήσουν τη σχέση τους
- Αγκαλιάσουν ο ένας τον άλλον εν Χριστώ, χωρίς να κρατούν μνησικακία ο ένας για τον άλλο.

Αυτός πραγματικά είναι για μας η ειρήνη. Αυτός έκανε τους δύο αντιμαχόμενους κόσμους ένα λαό και γκρέμισε με το σταυρικό του θάνατο ό,τι σαν τείχος τους χώριζε και προκαλούσε έχθρα μεταξύ τους...για να δημιουργήσει με το έργο του από τα δύο εχθρικά μέρη, από τους Ιουδαίους και τους εθνικούς, μια νέα ανθρωπότητα φέρνοντας την ειρήνη. Κι αφού θανάτωσε με το σταυρό του την έχθρα, ένωσε τους δύο πρώην εχθρούς σε ένα σώμα και τους συμφιλίωσε με το Θεό (Εφεσίους 2:14-16).

Επειδή είμαστε ενωμένοι με τον Χριστό, έχουμε συγχωρηθεί και ευλογηθεί. Δεν υπάρχει, λοιπόν, κανένας λόγος να αισθανόμαστε πικρία ή να αρνούμαστε να συμφιλιωθούμε με άλλους πιστούς.

Να φέρεστε μεταξύ σας με καλοσύνη κι ευσπλαχνία, και να συγχωρείτε ο ένας τον άλλο, όπως κι ο Θεός συγχώρησε κι εμάς δια του Χριστού (Εφεσίους 4:32).

Να ανέχεστε με υπομονή ο ένας τον άλλο, και να συγχωρείτε ο ένας τον άλλο, κάθε φορά που δημιουργούνται παράπονα ανάμεσά σας. Όπως ο Χριστός σας συγχώρησε τα παραπτώματα, έτσι να κάνετε κι εσείς μεταξύ σας. Πάνω απ' όλα, να έχετε αγάπη, που είναι ο σύνδεσμος όλων και οδηγεί στην τελειότητα. Η ειρήνη του Θεού, στην οποία έχετε κληθεί όλοι σαν ένα σώμα, ας κατευθύνει τις καρδιές σας (Κολοσσαείς 3:13-15).

Η συμφιλίωση μεταξύ των πιστών πρέπει να είναι υψηλή προτεραιότητα στην σύγχρονη εκκλησία

V. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Ερωτήσεις αναθεώρησης

1. Ποιοι είναι οι τρεις κύριοι άνθρωποι που εμπλέκονται στο περιεχόμενο της επιστολής του Παύλου προς τον Φιλήμονα; Ποια είναι η μεταξύ τους σχέση;
2. Ποιο ήταν το ιδιαίτερο πρόβλημα που επιδίωκε ο Παύλος να επιλύσει με αυτή την επιστολή;
3. Συνοψίστε τη διαμεσολάβηση του Παύλου μεταξύ Φιλήμονα και Ονείσιμου.
4. Πώς η γνώση του ιστορικού υπόβσθρου της επιστολής του Παύλου Προς τον Φιλήμονα, μας βοηθάει να καταλάβουμε τον τρόπο με τον οποίο ο Παύλος την έγραψε;
5. Γιατί ο Παύλος προσέφερε ευχαριστία στα εδάφια 4-7;
6. Περιγράψτε τις έξι πτυχές των αιτημάτων του Παύλου που βρίσκονται στα εδάφια 8-21.
7. Συνοψίστε τα κύρια χαρακτηριστικά της δομής και του περιεχομένου της επιστολής.

8. Πώς επιστολή του Παύλου αναμένει από τους Χριστιανούς να είναι υπόλογοι ο ένας στον άλλο;
9. Περιγράψτε δύο πτυχές συμπόνιας που τόνισε ο Παύλος ως σημαντικές στις σχέσεις μεταξύ χριστιανών.
10. Πώς υποστήριξε ο Παύλος τη συμφιλίωση μεταξύ του Ονεισίμου και του Φιλήμονα;
11. Συνοψίστε τους τρεις κύριους τρόπους με τους οποίους η διδασκαλία του Παύλου προς τον Φιλήμονα ισχύει για την εκκλησία.

Ερωτήσεις εφαρμογής

1. Ποια είδη προβλημάτων απαιτούν συχνά τη διαμεσολάβηση ενός εξωτερικού παράγοντα; Αντιμετωπίσατε ποτέ ένα πρόβλημα που απαιτούσε διαμεσολάβηση;
2. Με ποιο άτομο σε αυτή την επιστολή ταυτίζεσαι περισσότερο: τον Παύλο, τον Φιλήμονα ή τον Ονησίμο; Γιατί;
3. Ο Παύλος συνηγόρησε για τον Ονεισίμο και πιθανόν του κόστισε να τον υπερασπιστεί ενώπιον του Φιλήμονα. Ποιος σας έχει υποστηρίξει; Για ποιον θα πρέπει να συνηγορείς;
4. Τι σας ενέπνευσε από την υπεράσπιση του Παύλου για τον Ονεισίμο;
5. Ο Παύλος αναγνώρισε ότι ο Θεός εργάζεται ακόμη και εν μέσω συγκρούσεων και διαμαχών. Πώς αυτό είναι αληθινό μέσα από δική σου εμπειρία;
6. Ο Παύλος έκανε έκκληση στον φίλο του Φιλήμονα με βάση το έλεος. Γιατί υιοθέτησε αυτή τη στρατηγική; Ποιο είναι ευκολότερο για σένα: να κάνεις έκκληση για έλεος ή να έχεις αξιώσεις;
7. Πώς η συγχώρεση έφερε τη συμφιλίωση στη ζωή σου;
8. Ο Ονεισίμος και ο Φιλήμονας αναγκάστηκαν να αναλάβουν την ευθύνη για να αποκαταστήσουν τη σχέση τους. Πρέπει να αναλάβεις την ευθύνη σε κάποια σχέση σου έτσι ώστε να επιτύχεις τη συμφιλίωση;
9. Ποια είναι η πιο σημαντική γνώση που πήρατε από αυτό το μάθημα;